

Så här arbetar Piratpartiet

Informativt dokument, antaget av styrelsen 2009-01-15.

Piratpartiet är inte uppbyggt som en traditionell förening. När föreningslivet var på sin höjdpunkt omkring år 1960, så fanns inte de möjligheter som finns idag. Därför har vi optimerat vår organisation efter förutsättningar som vi behärskar, och som de etablerade partierna inte behärskar. Vi arbetar med andra ord ganska långt ifrån hur en traditionell ideell förening gör, som sätter värden på möten, protokoll och formalia, och det är helt avsiktligt att vi undviker sådant.

Ett par grundförutsättningar:

- Alla beslut kan bli fel. Även om man så är 3, 7, 12 eller 30 som tar ett kollektivt beslut, så kan det fortfarande bli fel, och i stort sett lika ofta som om någon tar beslutet ensam. Därför har vi bestämt oss för att inte vara rädda för att göra fel, utan i stället prioritera att våga agera, och hanterar eventuella problem efter de dykt upp.
- Vi har också bestämt oss för att minimera tiden från idé till handling. Det ska inte finnas några fördröjningar i organisationens processer. Det betyder bland annat att alla beslut är individuella: det är alltid individer som fattar operativa beslut. Bortsett från styrelsen, som är den enda gruppen som fattar kollektiva beslut, så ska en aktivist alltid kunna veta vem han eller hon ska ringa och få ett ja eller nej direkt i luren.
- Det är inte tillåtet att fråga om lov. (Det är faktiskt det enda som är förbjudet.) Att be någon om lov är att försöka förskjuta ansvaret för en handling uppåt i organisationen, till någon som dessutom har sämre beslutsunderlag för att bedöma hur handlingen kommer att uppfattas. Om tre medlemmar vill pröva ett nytt grepp, så innebär det automatiskt grönt ljus att agera. (Åtminstone så länge det inte belastar någon budget. Den som vill ha pengar behöver alltid fråga om dem.) Om det blir fel, så hanterar vi det i efterhand. Inte genom försenande processer som ska granska allt som ska göras i förväg.
- De enda fördelar vi har gentemot de etablerade partierna, som faktiskt är våra extremt aggressiva konkurrenter, är vår snabbriklighet och vårt decentraliserade ansvar. Det är styrkor vi värdesätter väldigt högt. Det är sådant som gör att vi kan skicka ut ett pressmeddelande 30 minuter efter något oväntat har hänt (de näst snabbaste är Miljöpartiet med 90 minuter).
- Utöver att besluten är individuella, så ägnar vi oss väldigt mycket åt informella grupparbeten, så som fri-mjukvaru/open-source-rörelsen arbetar. Generellt bygger vi konsensus för hur vi agerar i sådana grupparbeten – även om det formella beslutet fortfarande är individuellt. Vi undviker voteringar, eftersom det skapar vinnare och förlorare.
- Föreningsformalia ska hållas till ett absolut minimum. Vi ska ägna oss åt politik och att prata med andra människor om våra idéer, inte åt att skriva protokoll åt oss själva. En gång i tiden var syftet med protokoll att dokumentera det som hade sagts muntligt på ett möte; när vår kommunikation är skriftlig och görs i en IRC-kanal, så är hela den mekanismen överflödig. Bara en sån sak.
- Men viktigast: vi **litar** på varandra. Vi vet att vi alla vill partiets bästa. Vi kräver inte att någon annan ska kontrollera det som görs, utan litar på att vi alla agerar så att partiet mår bra. När någon gör något bra eller dåligt, så litar vi på att de lär sig av det. Vi ger också feedback så att de får hjälp att bli bättre – utan att klandra; nästa gång kan det vara vi själva som gör något dåligt. På den här resan, så hjälper vi varandra att utvecklas tillsammans, och vi litar på varandra på vägen.

Rent konkret fattas besluten så här:

Årsmötet väljer **styrelsen**. Styrelsen är den enda gruppen som fattar kollektiva formella beslut med votering. Styrelsen ansvarar för de riktigt stora puckarna, som vilka saker som ska göras under året, och vad de får kosta. En klassisk budget, alltså. Däremot säger styrelsen ingenting om **hur**. Det delegeras i stället till...

...**partiledaren**, som styrelsen utser för att leda den **operativa** organisationen och verkställa styrelsens beslut. Partiledaren har alltså full beslutsrätt över den operativa organisationen, och förväntas också ta egna initiativ. Partiledaren svarar också mot styrelsen för att styrelsens beslut utförs. Men eftersom partiledaren inte kan göra allting själv, så **delegeras** ansvaret till andra individer. Både full beslutsrätt och motsvarande ansvar för vad som händer. Distriktsledarna får ansvar för geografiska områden; funktionsledare får ansvar för specifika funktioner som Teknik & Drift. De ledarna får också en tillhörande budget för att utföra sina uppgifter, som de själva bestämmer över.

Dessa individer delegerar ansvaret vidare ut mot organisationens kanter: **distriktsledarna** delegerar till **valkretsledare**, valkretsledarna delegerar till **kommunledare**. Vissa kommuner har till och med **stadsdelsledare**. Det är en viktig del av vår decentralisering att trycka ut ansvaret så långt det går mot organisationens kanter, som är det enda stället vi kan växa på. En kommunledare känner potentiella stadsdelsledare i sina sociala nätverk mycket bättre än vad distriktsledaren gör.

En person med ett ansvar för en geografisk del av organisationen har också tillgång till medlemsregistret för just den geografiska delen, men inte för någon annan del. Vi är ganska petiga med skyddet av medlemsregistret. Vi får aldrig tala om ifall någon är medlem eller inte; vi säger inte ens medlemsnamn internt. När vi måste prata om specifika medlemmar, så använder vi medlemsnummer.

Partiledaren samlar också med jämna mellanrum till **ledningsmöte**. Det är mest en stödfunktion för alla nyckelpersoner – distriktsledare, funktionsledare – för att kunna dela med sig av tankar och funderingar kring vad som händer i organisationen. Men ledningsgruppen tar inga kollektiva beslut: det är fortfarande individerna med ansvar för funktionerna som fattar besluten som diskuteras, om än i samförstånd med ledningsgruppen i övrigt. Ledningsmötet följer också upp vad som är på gång och ser till att saker inte ramlar mellan stolarna.

Men den viktigaste resursen i organisationen är den **enskilde aktivisten**. De som vi uppmuntrar att agera, att våga agera, att prata med vänner och bekanta, och att hitta på nya sätt att sprida idéerna. Det ska finnas så lite som möjligt i vägen för att aktivister ska kunna ta initiativ. Och den enkla principen är hela organisationen byggd efter.